

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні
правопорушення у зв'язку із прийняттям Закону України
«Про водовідведення та очищення стічних вод»

1. Мета

Проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку із прийняттям Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (далі – проєкт акта) розроблено Міністерством з відновлення, інфраструктури та транспорту України з метою встановлення на законодавчому рівні адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері водовідведення.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

На виконання вимог Директиви Ради 91/271/ЄЕС «Про очистку міських стічних вод» від 21 травня 1991 року Верховною Радою України 12 січня 2023 року прийнято Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (далі – Закон про водовідведення), яким визначено правові, економічні та організаційні засади функціонування системи водовідведення, спрямовані на створення сприятливих умов життєдіяльності людини та захист навколишнього природного середовища від негативного впливу стічних вод.

Реалізація Закону про водовідведення вимагає створення необхідних умов для ефективної та безпечної роботи складових системи водовідведення та врегулювання у правовому полі відносини між суб'єктами господарювання з водовідведення та споживачами послуг, а також встановлення відповідних вимог щодо відповідальності за порушення законодавства у сфері водовідведення.

Водовідведення – один з ключових елементів інфраструктури населених пунктів, стан якого впливає на якість життя населення та розвиток промисловості регіонів. Функціонування системи водовідведення зачіпає інтереси кожного мешканця і кожного суб'єкта господарювання в Україні.

Одним з найголовніших завдань у сфері централізованого водовідведення є забезпечення якості очищення стічних вод та недопущення забруднення навколишнього природного середовища.

Технічний стан комунальних очисних споруд напряму залежить від якості стічних вод, що скидаються промисловими підприємствами адже шкідливі речовини та агресивні хімічні сполуки руйнують каналізаційні мережі, порушують технологічні регламенти очищення стічних вод і не видаляються в процесі біологічного очищення.

Це призводить до надзвичайних ситуацій, пов'язаних із порушенням технологічних процесів очищення на каналізаційних системах, та до скидання підприємствами забруднених стічних вод у поверхневі водні об'єкти.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,
інфраструктури та транспорту України

1086/25/63-26 від 04.08.2026

Скидання продуктів гальваніки (ціаніди) взагалі призведе до повного колапсу на очисних спорудах, що залишить міста і селища без послуг централізованого водовідведення, а в подальшому і без послуг з централізованого водопостачання.

Адже при перевищенні допустимих концентрацій забруднюючих речовин у стічних водах каналізаційні очисні споруди водоканалів не зможуть здійснити належної їх очистки, що зумовить потрапляння забруднюючих речовин у водні об'єкти.

Порушення стандартів, нормативів, норм і правил у сфері централізованого водовідведення напряму впливає на забезпечення споживачів якісною питною водою, яка повинна відповідати санітарним нормам та правилам, а також може спричинити екологічну катастрофу.

Статтею 29 Закону про водовідведення визначено перелік правопорушень, за які несуть відповідальність особи винні у:

забрудненні та засміченні вод;

введенні в експлуатацію споруд очищення стічних вод без впровадженої системи обробки осаду стічних вод;

порушенні правил ведення державного обліку вод або перекрученні чи внесенні недостовірних відомостей до документів державної статистичної звітності;

порушенні режиму охорони, господарської чи іншої діяльності в зонах санітарної охорони об'єктів централізованого водовідведення;

самовільному підключенні до об'єктів та систем водовідведення, провадженні діяльності з централізованого водовідведення без ліцензії або з порушенням ліцензійних умов;

неповідомленні (приховуванні) або наданні недостовірної інформації про аварійні ситуації на об'єктах централізованого водовідведення, стан систем водовідведення;

пошкодженні (руйнуванні чи псуванні) систем водовідведення, порушенні правил їх експлуатації та встановлених режимів роботи, діях, що становлять загрозу санітарному та епідемічному благополуччю населення;

введенні в експлуатацію підприємств, комунальних та інших об'єктів без споруд і пристроїв, що запобігають забрудненню і засміченню вод або їх шкідливому діянню;

невиконанні обов'язкових приписів посадових осіб;

недотриманні умов дозволу або порушенні правил спеціального водокористування.

Отже, необхідно встановити на законодавчому рівні розміри адміністративної відповідальності (штрафів) для осіб, винних у порушенні законодавства у сфері водовідведення.

З огляду на це був розроблений запропонований проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,
інфраструктури та транспорту України

1086/25/63-26 від 04.08.2026

у зв'язку із прийняттям Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод».

Кабінетом Міністрів України законопроект внесено до Верховної Ради України та зареєстровано 15.08.2025 за № 13642.

16 липня 2026 року проєкт акта відкликано у зв'язку із зміною складу Уряду.

У зв'язку із цим, законопроект повторно вноситься на розгляд Кабінету Міністрів України.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом акта передбачається внести зміни до статей 61, 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині визначення суми штрафів, які будуть накладатися на громадян та посадових осіб за пошкодження гідротехнічних споруд і пристроїв, об'єктів і систем централізованого водовідведення, порушення правил їх експлуатації та встановлених режимів роботи штучних водних об'єктів, водогосподарських систем та систем централізованого водовідведення.

Також передбачається доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення статтею 82⁹ «Порушення правил первинного обліку у сфері водовідведення», якою передбачається запровадити адміністративну відповідальність за порушення правил первинного обліку стічних вод, які надходять до систем централізованого водовідведення, обсягів утворення, обробки, зберігання та повторного використання осадів стічних вод, а також статтею 154¹ «Порушення законодавства у сфері водовідведення», якою буде запроваджено адміністративну відповідальність за порушення законодавства у сфері водовідведення та визначено суму штрафів за такі порушення.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють:

Кодекс України про адміністративні правопорушення;

Закони України:

«Про житлово-комунальні послуги»;

«Про питну воду та питне водопостачання»;

«Про водовідведення та очищення стічних вод»;

«Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»;

«Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

постанова Кабінету Міністрів України» від 05 липня 2019 року № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення».

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович

Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400

Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,
інфраструктури та транспорту України

1086/25/63-26 від 04.08.2026

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує витрат з державного та місцевих бюджетів.

У результаті запровадження механізму адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері централізованого водовідведення суми штрафів за такі порушення будуть перераховуватись до Державного бюджету України, що стане джерелом додаткових надходжень.

6. Позиція заінтересованих сторін

З метою оприлюднення проєкт акта 01 травня 2023 року розміщено на офіційному вебсайті Мінрозвитку за посиланням: <https://mininfra.gov.ua/news/34246-povidomlennia-pro-opriliudnennia-projektu-zakonu-ukrayini>. Зауважень та пропозицій до нього не надходило.

Проєкт акта стосується питань функціонування місцевого самоврядування. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» висловила до проєкту акта зауваження, які частково враховано. Неврахованим залишилось зауваження щодо деталізації в новій статті 154¹ всіх можливих порушень у сфері водовідведення, оскільки запропонована редакція статті 154¹ КУпАП має на меті встановлення загальної адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері водовідведення. При цьому статті 61 та 82⁹ КУпАП передбачають відповідальність за окремі спеціальні склади адміністративних правопорушень, зокрема за пошкодження гідротехнічних споруд, об'єктів і систем централізованого водовідведення, а також за порушення правил первинного обліку у сфері водовідведення, що не виключає застосування статті 154¹. Водночас визначення у статті 154¹ вичерпного переліку порушень законодавства у сфері водовідведення є недоцільним, оскільки така деталізація призведе до надмірного обсягу статті та суттєво ускладнить її застосування.

Проєкт акта стосується прав соціально-трудової сфери. Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Конфедерація роботодавців України повідомили про відсутність зауважень до проєкту акта.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не надсилався на розгляд Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проєкт акта не містить положень, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3EE001312F400
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,
інфраструктури та транспорту України

1086/25/63-26 від 04.08.2026

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерна-правова експертизи не проводилися.

Проект акта було надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи (вх. № 14952/0/03-23 від 21.06.2023).

8. Прогноз результатів

Реалізація акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін.

Інформація про вплив реалізації проекту акта додається.

Міністр з відновлення, інфраструктури
та транспорту України

Микола КАЛАШНИК

_____ 2026 р.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,
інфраструктури та транспорту України

1086/25/63-26 від 04.08.2026